

11. Het gebed en de lofprijzing van de gemeente

In het begin van het jaar komen in het kader van de internationale gebedsweek op tal van plaatsen en in vele kerken christenen bij elkaar om samen te bidden, voor elkaar, voor kerken en gemeenten, voor landen en volken, regeringen en wereldleiders, enz. Naar verluidt doet in ons land een groeiend aantal mensen daaraan mee. Een verheugende ontwikkeling, want hoe belangrijk is het niet dat christenen samen bidden, dat kunnen we niet positief genoeg waarderen.

Crisis

Toch heeft het ook een andere kant, want het laat ook iets zien van de nood en de geestelijke armoede die er heerst in tal van kerken en geloofsgemeenschappen. Natuurlijk sluit het een het ander niet uit, maar als elke gemeente ook een gebedsgemeenschap was, zouden speciale weken en gebedssamenkomsten zeker wel zinvol, maar niet strikt nodig zijn. Dan was elke week, naast een week van getuigenis en dienst, ook een week van gebed. Het gebed behoort immers tot het normale leven van de christelijke gemeente. In de eerste gemeente in Jeruzalem was het zelfs een van de vier hoofdpijlers van het gemeente zijn (Hand. 2:42).

Natuurlijk wordt er ook nu gebeden, christenen bidden persoonlijk, in de samenkomst van de gemeente en bij andere bijeenkomsten en vergaderingen, misschien wel veel meer dan we denken. Toch kan ik me niet aan de indruk onttrekken dat het gebed bij velen in een soort depressie verkeert. Gebedskringen zijn vaak moeilijk bij elkaar te krijgen en - zo ze er al zijn - nog moeilijker in stand te houden. Dat zou wel eens te maken kunnen hebben met het feit dat menig christen moeite heeft met het gebed. 'Of ik bid of niet, de dingen gaan toch zoals ze gaan in het leven. Ondanks al mijn bidden is die ongelukkige situatie er alleen maar moeilijker op geworden', hoor je (overigens oprechte) christenen soms vertwijfeld zeggen. En wat zeg je wanneer ouders en de hele familie hartstochtelijk gebeden hebben voor hun zieke kind en het sterft desondanks? Wat zeg je als iemand al jaren gebeden heeft om een levenspartner, maar nog altijd alleen is? Iemand zei: 'Ik kan niet meer bidden, ik durf het ook niet meer, om niet nog dieper teleurgesteld te worden!' En hoe velen zijn niet in een diepe crisis terechtgekomen, omdat hun gebeden misschien wel gehoord, maar in ieder geval niet zijn verhoord. Ze zijn gaan twijfelen, niet alleen aan de zin van het gebed, maar ook aan God. Een gebedscrisis heeft immers alles te maken met een crisis in het geloof, het een als gevolg van het ander of juist omgekeerd. Maar de praktijk is dat velen hun handen niet meer gevouwen krijgen, omdat ze het gevoel hebben dat hun gebeden niet verder komen dan de deuren en de muren van hun hart.

Als het je zo in je persoonlijke gebedsleven vergaat, zul je niet zo veel animo hebben om deel te nemen aan het gebed in en van de gemeente. Daarom heeft de malaise in het gebed van de gemeente alles te maken met de moeite in het gebedsleven van de gemeenteleden zelf. Terwijl omgekeerd, daar waar gemeenteleden in en door hun persoonlijke gebeden gezegend en bemoedigd worden, het verlangen ontstaat dat met anderen te delen en samen te bidden. Dat betekent dus dat het gebed van de gemeente een relatie veronderstelt, met elkaar, maar in de eerste plaats met God Zelf!

Relatie

De Bijbel geeft vele voorbeelden van mensen die een leven kenden van gebed. Denk aan Mozes, Elia, Jeremia, Daniël, Nehemia, Anna, Lydia, Paulus en de andere apostelen. Het waren mannen en vrouwen van gebed, omdat ze een levende band hadden met God. Ik denk in het bijzonder aan de Here Jezus. Hoe vaak sprak Hij niet met Zijn Vader in de hemel, het was als Zijn ademhaling, als de polsslagen van Zijn leven (Luc. 6:12,13). En het functioneerde in die unieke relatie met Zijn Vader. Dat moeten we goed blijven zien, want de persoonlijke band met God wordt bij het gebed altijd voorondersteld. Toen iemand gevraagd werd wat hij onder bidden verstond, zei hij: 'Het is als een gesprek van twee mensen die van elkaar houden'. Het gebed kan niet zonder die relatie. Van Mozes wordt gezegd dat God met hem sprak zoals iemand spreekt met zijn vriend (Ex. 33:11). En als Jezus spreekt over gebedsverhoor, noemt Hij het voorbeeld van een vader die zijn zoon geen steen zal geven in plaats van brood en geen slang in plaats van een vis. Een rechtgeaarde vader doet dat toch al niet, maar zeker niet als hij een hartelijke en liefdevolle band heeft met zijn zoon. Misschien ligt daar wel de hoofdoorzaak van het probleem dat vele christenen hebben met het gebed, omdat ze die open en levende relatie met de Here niet of nauwelijks kennen, met het gevolg dat ze ook weinig van God ervaren in hun leven. Dan houdt het met het gebed ook een keer op, want zonder die band houd je het niet vol. Het gebed kan alleen maar functioneren in de gemeenschap met God, zoals Jezus zegt: 'Indien gij in Mij blijft - dat is die relatie! - en Mijn woorden in u blijven, vraagt wat gij maar wilt, en het zal u geworden (Joh. 15:7)'. Bidden is dus geen spreken 'ins Blaue hinein', maar God in en door Zijn Woord laten spreken tot je hart, terwijl je ook jezelf met alles wat in je is mag uitspreken voor Hem. En dat alles in die persoonlijke verbondenheid met Hem.

Samen

Zoals in de verborgen omgang met God die persoonlijke relatie verondersteld wordt, zo geldt dat ook van het samen bidden als gemeente. En dan niet alleen ieder persoonlijk met God, maar ook met elkaar. Hoe

zou je samen je handen kunnen vouwen zonder eerst je handen ineen te slaan? Het vraagt een geestelijke eenheid zonder verstoorde verhoudingen of andere belemmeringen.

In juli 1996 kwamen in Pretoria rond het parlamentsgebouw ruim dertigduizend christenen bij elkaar om samen te bidden. Op diezelfde dag werden in honderden kerken in Zuid-Afrika gebedsdiensten belegd. Een groot aantal vertegenwoordigers van de vele verschillende kerken beledde elkaar openlijk schuld vanwege het grote wantrouwen dat men jegens elkaar had gekoesterd en de vele (voor)oordelen die men over elkaar had uitgesproken en in leven gehouden. En het kwam tot verzoening, niet alleen tussen vertegenwoordigers van verschillende denominaties, maar ook tussen de jongere en oudere generatie en tussen blanke en zwarte bevolkingsgroepen. Vijanden werden vrienden, burens werden weer echt burens. De verzoening kreeg handen en voeten in het leven van vele mensen in kerken en gemeenten. Toen kon er ook weer gebeden worden, want samen bidden veronderstelt dat je samen één bent, en dat verwijten, bitterheid, onderlinge tegenstellingen, jaloezie en alle blokkades die er tussen gemeenteleden kunnen liggen, worden opgeruimd, worden beleden en vergeven, zoals Christus ons vergeven heeft.

In Handelingen 1:14 lezen we, dat állen - niet sommigen wel, anderen niet, nee, allen - die in die bovenzaal bij elkaar waren eendrachtig volhardden in het gebed. Dat waren zowel mannen als vrouwen, heel verschillende mensen met verschillende achtergronden en karakters: een Mattheüs die in dienst van de Romeinen had gestaan, naast een Simon de Zeloot, die deel had uitgemaakt van een bevrijdingsbeweging om de Romeinen het land uit te jagen. Een grotere tegenstelling was nauwelijks denkbaar. Maar als broeders zitten ze naast elkaar om samen te bidden. Niet dat ze daarmee allemaal gelijk geworden waren en elkaar even sympathiek vonden, maar door het geloof in de Here Jezus werden hun harten aaneengesmeed en wisten ze zich met elkaar in liefde verbonden. Dat maakte hun eenheid en ook hun eendracht uit. Zo konden ze ook samen bidden. En door samen te bidden werd - naast de belofte die God aan het eenparige gebed verbonden heeft - hun onderlinge band nog meer verdiept en versterkt. Daarom is dat samen bidden ook van zo'n bijzondere betekenis voor de gemeenschap en eenheid binnen de gemeente. En zoals we in hoofdstuk 3 hebben gezien is die eenheid essentieel voor het getuigenis van de gemeente. Een aantrekkelijke gemeente is dan ook altijd een biddende gemeente. Terwijl het omgekeerde ook wel eens waar zou kunnen zijn. Als een gemeente geen getuigenis is in deze wereld, zou een van de hoofdoorzaken wel eens kunnen liggen in een dichtgeslibde slagader van de gemeente, namelijk die van het gebed!

Kracht

Aan Billy Graham werd een keer gevraagd hoe het toch kwam dat er onder zijn prediking zoveel mensen tot geloof kwamen. Toen nam hij ze mee naar een ruimte onder het podium en zei: 'Kijk, dit is de machinekamer, hier gebeurt het belangrijkste werk!' In die zaal waren een paar honderd mensen bij elkaar die voor, tijdens en na de samenkomst de Here God aanriepen in het gebed! Bij Spurgeon, de bekende prediker uit de 19e eeuw, was het niet anders. En het wordt nog altijd bevestigd, dat niet alleen het gebed van de rechtvaardige veel vermag, doordat er kracht aan wordt verleend (Jac. 5:6; let wel: wórdt verleend!), maar ook het eenparige gebed (Matth. 18:19). Daarom heeft God ook de opdracht tot gebed gegeven (o.a. Matth. 7:7; 1Thess. 5:18), niet voor zichzelf, maar juist om ons daardoor te zegenen. Hij gebruikt het als een kanaal om daardoor Zijn kracht aan ons te openbaren. Het volk van Juda werd een keer omsingeld door een overmacht aan vijanden. Onder leiding van koning Josafath gaan ze roepen tot God. En Zijn antwoord is dat ze niet bang hoeven te zijn, omdat het geen strijd is van hen maar van Hem! Ze krijgen de overwinning als het ware in de schoot geworpen (2 Kron. 20). Over de kracht van het gebed gesproken! In Handelingen 12 vertelt Lucas dat de gemeente eenparig bidt voor Petrus, omdat hem hetzelfde lot te wachten staat als Jacobus, die kort tevoren door koning Herodes ter dood is gebracht. Tegen alle verwachting in -hoewel, hadden ze dat niet mogen verwachten? - staat hij plotseling voor de deur! Hij werd door de Here zelf bevrijd als antwoord op hun gebed. Zo zijn er tal van voorbeelden te noemen van mensen, niet alleen uit de Bijbel, maar ook uit de geschiedenis, die de kracht kenden van het gebed, omdat ze in hun bidden aangesloten waren op de Krachtbron zelf!

Dat wil overigens niet zeggen dat alle - eenparige - gebeden verhoord worden op de wijze die wij graag zouden willen. Bijvoorbeeld dat een moeilijke situatie wordt opgeheven of nare omstandigheden worden veranderd. Paulus bad drie keer of die doorn in zijn vlees mocht worden weggenomen (2 Kor. 12:7), maar ondanks zijn hartstochtelijke gebed gebeurde het niet. Er gebeurde echter wel wat anders. Hij werd namelijk zelf veranderd in zijn omstandigheden. De Here maakte hem duidelijk dat Hij Zijn kracht pas ten volle in de zwakheid van Paulus kon openbaren. Met andere woorden: ook als je niet krijgt wat je vraagt, krijg je wel de genade om te leren omgaan met datgene wat je zo moeilijk vindt en kracht om te dragen wat gedragen moet worden. In Psalm 41 bidt de dichter (David) om genezing. En dan lezen we: 'De Here steunt hem op het ziekbed, in zijn ziekte verandert Gij geheel zijn legerstede' (Ps. 41:4). God neemt dus niet de kwaal weg, maar verandert wel de zieke op zijn ziekbed, zodat hij het dragen kan. Zijn het niet de omstandigheden die veranderd worden, dan ben jij het wel die veranderd wordt in die omstandigheden. Dat is het geheim.

Dat is ook Gods belofte, een belofte waar we onze (gevouwen) handen op mogen leggen. Maar dan wel

in het geloof, want in het gebed kan het niet zonder geloof. Wie bidt, maar tegelijkertijd twijfelt, lijkt op een golf der zee, zegt Jacobus. Zo iemand moet niet denken iets van de Here te ontvangen (Jac. 1:6). Gebed en geloof zijn aan elkaar gekoppeld. En wat je in het gebed gelovig vraagt, zul je ontvangen (Matth. 21:22; Mark. 11:24). Je zult ontdekken dat God zich aan Zijn beloften houdt, Hij is zelfs bij machte oneindig veel meer te doen dan wij bidden of beseffen (Ef. 3:20). En niet alleen bij machte, Hij doet het ook. Zeker ook als we samen, één van hart en ziel, bidden. De Here is er zelfs verlangend naar om onze gebeden te verhoren, met name als het ons gaat om de Gever zelf! Het is daarom het eenparige gebed waardoor de Here Zijn gemeente niet alleen wil bouwen en bewaren, maar ook in liefde en gemeenschap wil doen groeien. We kunnen het daarom alleen ten koste van onszelf en de gemeente onderwaarderen en veronachtzamen. Terwijl we anderzijds verwonderd zullen zijn over wat de Here ook vandaag nog doen kan en doen wil in de weg van het eenparige gebed.

Lofprijzing

Het gebed heeft volgens de Bijbel een zeer gevarieerde inhoud. Het is nogal wat meer dan het voorleggen van een aantal vragen aan God. In het gebed belijden we bijvoorbeeld onze schuld voor Hem (1 Joh. 1:9). Tegenover de heiligheid van God zullen we ons immers onze onheiligheid en zonde bewust zijn. We zeggen Hem ook dank voor de vergeving van zonden en alle zegen die Hij ons om Christus' wil geeft. Ook de voorbeden voor anderen hebben een plek in ons gebed en natuurlijk mogen we ook onze persoonlijke noden voor Hem neerleggen. Wat ik in dit verband apart wil onderstrepen is de lofprijzing, die naast andere elementen, een wezenlijk onderdeel van het gebed zal uitmaken.

In onze kerken hebben we met de lofprijzing de nodige moeite. We zingen wel, soms uitbundig, maar of de grootmaking van Zijn Naam ook zo'n belangrijke plaats in ons leven en in ons bidden heeft? Het leven van een christen bevindt zich ook niet altijd op de hoogte van de vreugde, zeggen we. Er is ook het dal van de schaduwen des doods, de klacht over de gebrokenheid en zonde in het leven. En dan lofprijzen?

De Bijbel kent echter vele teksten over de lofprijzing, denk maar aan de psalmen en het boek Openbaring. Wat daarbij opvalt is, dat de lofprijzing allereerst een gave is. Dat blijkt alleen al uit het feit dat God ons geschapen heeft met de mogelijkheid om onze blijdschap te uiten en Hem als onze Schepper te verheerlijken. En zo was het ook in het begin. Maar door de zonde is die 'natuurlijke' lofprijzing van God wreed verstoord en tot zelfverheerlijking en eigen roem geworden. Toch is de lofprijzing daarmee niet opgehouden, want door de wedergeboorte tot een nieuw leven legt God die als een vrucht van de herschepping opnieuw in ons hart. En als we bedenken wat Hij ons bijvoorbeeld in de Here Jezus geschonken heeft, zullen we Hem dan niet gaan prijzen? Psalm 150 zingt: 'Alles wat adem heeft love de Here!' Niet alleen wij, zelfs heel Gods schepping doet daarin mee. Moet je de vogels eens horen! Het is daarom onbegrijpelijk dat wij de lofprijzing in de loop van de tijd zo'n beperkte plaats in de gemeente en in ons leven hebben toebedeeld.

Belemmeringen

Is het omdat we meer zien op onze gebrokenheid en schuld dan op de belofte van God dat eens aan alle ellende een einde komt? Dat zou kunnen. Velen zien de lofprijzing ook als een plus, als iets extra's in het geloof, soms als iets overdrevens, dat je ook wel missen kunt. Ook bepaalde zonden in ons leven maken de lofprijzing onmogelijk. Zonde maakt immers altijd scheiding, het legt een blokkade in je hart en niet minder in je mond. Dat is ook zo met de onzekerheid in het geloof. Hoe zou je de Here kunnen prijzen als je niet weet behouden te zijn? Het doet de lofprijzing stikken in je keel. We zijn ook niet altijd op toonhoogte. We zijn vaak zo vol met andere dingen dat we aan bidden niet eens toekomen, laat staan aan de lofprijzing. Zeker als ons hart vol is van teleurstelling, verdriet, verwijt of bitterheid. Vaak laten we ons ook leiden door onze emoties, door wat we meemaken of waar we bang voor zijn. Met het gevolg dat het de lofprijzing uit ons leven weghaalt. Maar Habakuk prees de Here, ondanks de omstandigheden (Hab. 3:17vv) en Paulus en Silas zongen Gods lof (Hand. 16:25), ondanks hun gevangenschap. Lofprijzing hangt dan ook niet af van de omstandigheden, het is vooral een kwestie van *doen*, van je richten op God, ondanks de omstandigheden, zelfs juist in een moeilijke situatie. Is Hij immers niet de Here die ook alle omstandigheden in Zijn handen heeft? En kunnen we Hem daarom dan niet toch prijzen? Al is het met een gebroken stem en soms met een brok in de keel?

Kracht

Er zouden meer belemmeringen te noemen zijn. Belangrijker is echter te beseffen dat de duivel van die belemmeringen handig gebruik weet te maken om elke lofprijzing op de lippen te doen besterven. Want hij weet als geen ander welke kracht erin ligt. Lofprijzing heeft namelijk alles te maken met het staan in de overwinning. En dat betekent voor hem de nederlaag. Daarom zal hij ook alle mogelijke twijfel en negativiteit in ons hart zaaien over het nut van de lofprijzing. Hij zal ons wijsmaken hoe overbodig het wel is, iets voor christenen die niet met beide benen op de grond staan, enz. En het lukt hem vaak, helaas, niet alleen ten nadele van de Here, maar ook tot schade van onszelf. Want zoals het gebed een weg is waarlangs de Here ons wil zegenen, zo is het ook met de lofprijzing. Hij troont immers op de lofzangen van Zijn volk (Ps. 22:4). Dat wil zeggen dat Hij daar aanwezig is waar Hem de glorie en eer wordt ge-

bracht. En dat is van een ongekende betekenis. Daarom word je door de lofprijzing bijvoorbeeld boven al je zorgen en spanningen uitgetild. Je zingt je 'van je zorgen vrij' (Ps. 63:3, NB). Maar door die bijzondere tegenwoordigheid van God gebeuren er ook andere dingen, wordt zelfs de hardheid van mijn hart verbroken, omdat de Here in de lofprijzing meekomt met Zijn Geest. Psalm 50 zegt: 'Wie lof offert, eert Mij, en *baant* de weg, dat Ik hem Gods heil doe zien.' Zo word je door de lofprijzing ook verdiept in de gemeenschap met God. Het versterkt je geloof, doet je toenemen in dankzegging en vermenigvuldigt de vreugde in je leven. Zo zijn er meer zegeningen die ons in de lofprijzing ten deel vallen. De lofprijzing versterkt ook de gemeenschap met elkaar. Lofprijzen bindt samen en smeedt onze harten aaneen. Daarom is het ook goed om samen de Here te prijzen.

Maar in het bijzonder geeft de Here ons ook *kracht* door middel van de lofprijzing. In het voorbeeld van koning Josafath ging de lofprijzing voor het leger uit en de Here gaf de overwinning (2 Kron. 20:21vv). En Nehemia zei tot het volk van Jeruzalem: 'De blijdschap in de Here, die is uw sterkte' (8:11). De Here verleent er een kracht aan, die zelfs vijanden overwint. Niet toevallig is satan zo bang voor zingende christenen en een lofprijzende gemeente. Het is daarom een van de belangrijkste wapens in de strijd tegen welke aanvechtingen dan ook. Iemand zei: 'De geheime kracht van een christen is zijn lofzingend hart'. Hoe dat kan? In de lofprijzing richt je je in het geloof op de Here en ben je met Hem verbonden, zodat Zijn kracht je leven binnenstroomt. En zo doet Hij je in Zijn overwinning delen. In de lofprijzing zul je ervaren met Hem zelfs meer dan overwinnaar te zijn. Zou iemand zichzelf die zegen willen onthouden?

Met hart en mond en handen

Er staan vele teksten in de Bijbel waarbij de Here wordt grootgemaakt met de mond. 'Mijn mond is vervuld van Uw lof' (Ps. 71:8). En David bidt:

'Here, open mijn lippen, zo zal mijn mond Uw lof verkondigen' (Ps. 51:17). Natuurlijk gaat het in de eerste plaats om ons hart. Paulus vermaant de gemeente de Here lof te zingen 'in uw hart', dat is 'van harte' (Ef. 5:19). Maar wat er in ons hart is zal er ook uitkomen. Psalm 149:6 zegt niet dat de lofverheffingen Gods in ons hart zijn - al wordt dat verondersteld - maar in onze *keel*. Sommige mensen kunnen niet zingen, zeggen ze. Maar dan kunnen ze nog wel juichen. En juichen voor de Here is ook lofprijzing. Daarom hoef je niet zo toonvast te zijn om Hem te prijzen. Als het maar van harte is, dan klinkt het de Here God als muziek in de oren!

God heeft ons nog meer mogelijkheden tot lofprijzing gegeven. Behalve onze mond hebben we ook onze handen. Vaak weten we met onze handen geen raad in de lofprijzing. Maar de Here wijst het ons zelf aan: we mogen ze in overgave en ook in alle vrijheid opheffen tot Hem (Neh. 8:7; Ps. 63:5; 134:2). In onze gemeenten zijn we dat niet gewend. Het moet ook niet, maar het is wel een door God gegeven mogelijkheid om met mond, hart en handen onze lof en onze emoties over de grootheid en goedheid van God te uiten. En als zelfs de 'stromen' en de 'bomen des velds' al in de handen klappen (Ps. 98:8; Jes. 55:12) en de volken er toe worden opgeroepen (Ps. 47:2), kunnen wij dan achterblijven? En hoe kunnen we blijven zitten als we zingen: 'Looft God, looft Zijn Naam alom', of 'U zij de glorie, opgestane HEER!?' Zullen we de Here ook niet loven met allerlei instrumenten, met snarenspeel en fluit (Ps. 150)? De Here laat ons in Zijn Woord heel duidelijk zien dat in de lofprijzing de hele mens betrokken is, naar geest, ziel en lichaam. Daarbij heeft Hij ons meerdere mogelijkheden gegeven om Hem te verheerlijken. Tot Zijn eer!

Praktijk

Het is raadzaam ons persoonlijk gebed altijd te beginnen met een lofprijzing voor de Here. De Gijbel kan ons daarin helpen, want die kent vele lofprijzende kinderen van God. Waarom zouden we hen niet nazeggen en met hen meedoen? We hebben een schat aan lofprijzingen in Gods Woord, onder andere in de psalmen. Naast de psalmen zijn er ook andere liederen. En opmerkelijk is, dat daar waar de lofprijzing weer z'n rechtmatige plaats krijgt nieuwe liederen 'geboren' worden. Ook in de eredienst zal de lofprijzing ruime aandacht krijgen. Juist omdat de lofprijzing harten verbindt is het ook iets om samen te doen. Daarom zingen we in de kerk! Maar niet alleen in het lied, ook in de gebeden en zelfs in de verkondiging prijzen we de Here. Zullen we immers ook in de verkondiging niet hoog opgeven van de grote daden van God? Maar waarom zouden we ook al niet voor de dienst begint een aantal lofprijzingsliederen zingen om los te komen van alle dagelijkse dingen waar we zo vol van kunnen zijn en om meer afgestemd te raken op God en Zijn Woord? Daarnaast kunnen er ook speciale samenkomsten gehouden worden waarin de lofprijzing en aanbidding alle accent krijgen.

Om het gebed te stimuleren in de Gemeente, zowel persoonlijk als samen, zijn er diverse mogelijkheden. Voor het persoonlijke gebed en met name voor de voorbeden daarin wordt in de Jeruzalemkerkgemeente maandelijks een *gebedskalender* uitgegeven, met daarop per week de dank- en gebedspunten. Verjaardagen van gemeenteleden worden vermeld, jubilea, zieken, allerlei gemeentelijke activiteiten in de betreffende week, de gemeente als zodanig en voorbeden voor de wereld om ons heen, dichtbij en ver weg.

Gemeenteleden die vanwege hun leeftijd of om gezondheidsredenen niet meer actief in het

gemeentelieven kunnen deelnemen, maar nog wel graag iets zouden willen doen, wordt gevraagd een bepaalde gebedstaak op zich te nemen, zaken of activiteiten in de gemeente waarvoor ze regelmatig bidden. In dat verband is er ook het idee om ouderen te vragen in hun gebed een jongere als het ware te 'adopteren', die kan aangeven waarvoor hij / zij graag gebed wil. Afgezien van de waarde van de voorbede ontstaat er als vanzelf ook meer contact tussen de beide generaties. De leiding van een tienerclub met buitenkerkelijke tieners, heeft ouderen gevraagd 'gebedsouder' te willen zijn van de club. Door middel van een brief worden deze 'ouders' regelmatig op de hoogte gehouden van het wel en wee van de club en van de onderwerpen waarvoor speciaal voorbede wordt gevraagd.

Naast deze mogelijkheden van gebed in de gemeente zijn er ook de gebedskringsen, die wekelijks of tweewekelijks bij elkaar komen. Er is ook de mogelijkheid van de kleine kring van slechts enkele mensen die dicht bij elkaar in de buurt wonen. Zeker in de stad is dat een goede mogelijkheid. Voor gebedskringsen is overigens wel een stukje gebedstoerusting nodig, opdat de kringleden zo zorgvuldig mogelijk met ieders deelname aan het gebed omgaan en ieder de vrijheid heeft en ervaart al dan niet een gebed uit te spreken. Ook als iemand dat niet doet hoeft dat immers beslist niet te betekenen dat hij of zij minder bij het gebed betrokken is. Die vergissing wordt nog wel eens gemaakt.

Bij de gebeden denken we ook aan het gebed en de voorbeden in de kerkdiensten. Deze voorbede kan aan betrokkenheid van de gemeente winnen als de voorbeden door de gemeenteleden worden ingebracht. Ook daarmee moet zorgvuldig worden omgegaan. Niet alles leent zich voor de voorbede. De gemeente moet dat weten. Het kan ook goed zijn dat, in plaats van de voorganger, een diaken de voorbeden voor God neerlegt.

Naast of in plaats van een reguliere dienst kan af toe ook een samenkomst worden belegd waarin de voorbede voor zieken, gezinnen in moeilijke omstandigheden, enz. een bijzondere plaats heeft. In de verkondiging kan dan ook vanuit de Schrift bij een meer specifieke nood of moeite worden stilgestaan. Er kan voor de ander(en) gebeden worden onder handoplegging, of - in geval van ziekte - kan de zieke naar het woord van Jacobus 5:14vv worden gezalfd. Het voert te ver in dit verband op de ziekenzalving uitgebreid in te gaan. Ik volsta met een enkele opmerking. Aan een dergelijke zalving zullen in ieder geval de nodige pastorale gesprekken vooraf gaan om de bijbelse inhoud ervan duidelijk te maken en verkeerde en te hooggespannen verwachtingen weg te nemen. We zullen daarbij ook bedenken dat het geheel staat in het kader van de belijdenis en vergeving van zonden! Dat laatste mag beslist niet vergeten worden.

Hoewel het meer thuishoort in het pastoraat noem ik hier ook het gebed met hen die te maken hebben met occulte belasting, hetzij uit het verleden, hetzij ze zich zelf daarmee ingelaten hebben. De gevolgen zijn merkbaar, vooral in de relatie met God: geen vrede, geen zekerheid, geen blijdschap, enz. Soms moeten banden met occulte machten in Jezus' Naam worden verbroken en iemand in Zijn Naam worden vrijgemaakt. Maar dan zal ook blijken dat Jezus Overwinnaar is over elke macht en kracht!